

Kommunledning

Dnr KS 2019/039

Till Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens – handlingsplan för budget i balans

Klicka här för att skriva ärenderubrik.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar handlingsplan för budget i balans.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 25 juni 2018 om riktlinjer för ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning i Vaggeryds kommun. I riktlinjen framgår i princip 4 att:

- Nämnd skall bedriva sitt arbete med planering, budgetering och uppföljning så att det egna ansvaret för verksamheten säkerställs. Nämnd svarar också för att eventuella åtgärder vidtas när så är påkallat med anledning av verksamheten och dess utfall.

I budget 2019 fick kommunstyrelsen som nämnd ett effektiviseringskrav om 3 procent vilket innebar 1 548 tkr. För budgetåret 2018 var motsvarande effektivitetskrav 755 tkr.

Utifrån tilldelade medel för 2019 har ett gediget detaljbudgetarbete genomförts. Arbetet har varit gediget och målinriktat i syfte att hitta en ordning och reda samt få alla poster som vi vet med säkerhet inträffa under 2019 budgeterade. Arbetet har gjorts både i förvaltningsdelen och i den politiska delen. När arbetet sammanställts till en helhet, saknas cirka 3 mnkr.

Kommunens regler princip 12 tydliggör att en nämnds budget för driftverksamheten inte får vara underbalanserad. Princip 17 och 18 beskriver att handlingsplan med åtgärder för budget i balans ska tas fram av förvaltningschef till nämndens nästkommande möte. Utifrån regelverket och god ekonomisk hushållning redovisas kommundirektörens förslag till åtgärder för budget i balans i detta ärende. Enligt princip 19 ska beredning med alla nämnder som berörs av en större förändring göras. I detta ärende påverkar förslag nr 9 Miljö- och byggnämnden. Likaså har förslag 11 beredningskrav gentemot övriga nämnder.

Handlingsplanen för budget i balans summerar till cirka 3 miljoner kronor. Delar i planen innebär förslag på nya prioriteringar av medel som idag inte nyttjas/används eller som behöver värderas om utifrån att grundbemanning och grunduppdraget inte kan finansieras inom ramen för tilldelade medel.

För att kunna upprätthålla en budgetföljsamhet under året behöver åtgärdsplanen antas i kommunstyrelsen skyndsamt.

Ärende

Kommunen har att förhålla sig till och hitta lösningar på flera stora utmaningar både i närtid och under flera år framöver. I kommunens omvärldsanalys framkommer tydligt flera utmaningar.

* Vi närmar oss slutet på en rekord stark tillväxt och flera experter bedömer att toppen på högkonjunkturen nu har passerats och att skatteunderlaget successivt minskar kommande år.

* Inflationen har tagit fart och räntorna har höjts något.

* Den demografiska puckeln innebär fler barn och ungdomar och fler äldre samtidigt som de som de i arbetsför ålder minskar som andel av befolkningen – färre ska försörja fler.

* Bristen på olika typer av personal ökar och är en stor utmaning i hela samhället, och framförallt inom den kommunala verksamheten. Att hitta medarbetare och chefer blir svårare och svårare. Samtidigt fortsätter staten att stimulera med statsbidrag till de kommuner som kan öka personaltätheten, vilket blir svårare och svårare eftersom det råder brist. Man erbjuder pengar till något som är mycket svårt att uppfylla.

* Kommunens investeringsnivåer som drivs av reinvesteringsbehov, målsättningar, en ökad efterfrågan i våra verksamheter samt ökad ambition ställer stora krav på inte bara den ekonomiska hållbarheten utan även på de människor som arbetar i kommunen.

Slutsatsen enligt SKL och flera andra aktörer är att landets kommuner, däribland Vaggeryds kommun står inför stora effektiviseringar under flera år framöver för att kunna klara välfärdens finansiering.

Förslag 1-7 i handlingsplanen innebär ett generellt effektiviseringskrav per enhet/stödfunktion på KKK motsvarande ungefär 900 tkr.

Kommunstyrelsen med dess förvaltning kommunledningskontoret (KKK) upplever i nuläget ett mycket hårt tempo. Man har inom sitt ansvarsområde bland annat att samordna den politiska verksamheten, ge anvisningar och ta fram regler och riktlinjer, se och förslå strategisk riktning, styra och leda samt idka uppsikt över nämnder och bolag. För att lyckas med att hålla ihop det kommungemensamma arbetet är KKK:s medarbetare och chefer en viktig förutsättning. Utan deras engagemang, motivation och höga kompetens hade inte nuvarande tempo kunnat hanteras, ärendemängden ökar, den politiska administrationen ökar, frågorna blir mer komplexa, vilket ställer höga krav, tillväxten och kommunens höga ambitioner driver upp tempot. Att vara attraktiv som arbetsgivare, erbjuda en hälsosam arbetsplats med en hanterbarhet i den enskildes uppdrag blir därför ännu viktigare för att lyckas dels med rekrytering av ny kompetens och dels för att kunna behålla duktiga medarbetare. Kommundirektörens bedömning är att vi inte kan minska stödfunktionernas budget ytterligare utan att riskera att energin och motivationen tryter och i förlängningen att

medarbetare söker sig till en attraktivare arbetsplats.

Förslag 8: Försörjningsstöd och Valfärdstjänster/beredskapsarbete. Omfördelning av beräknat utrymme 2019.

Budget för försörjningsstödet uppgår till cirka 5,2 mnkr och balanserar 2018. Däremot ger välfärdstjänsterna ett överskott om 1,7 mnkr år 2018. Kostnaderna har minskat de senaste åren, konjunkturen och ett målinriktat arbete på AME är delförklaringar. Ytterligare en anledning till att kostnaderna för välfärdstjänster minskat 2018 är regeringens statsbidrag för X-tra tjänster. Detta innebar att AME kunde finansiera målgruppen både med kommunala skattemedel och statsbidraget. För att finansiera personalkostnad och opåverkbara kostnader i verksamheten på kommundirektörens anslag föreslås att 900 tkr avsätts på detta anslag av utrymmet om 1,7 mnkr. Resterande 800 tkr föreslås fördelas till välfärdstjänster. Förslaget innebär en positiv inverkan på kommunledningskontorets förutsättningar. Likaså stärks anslaget för den målgrupp som är föremål för kommunens s k välfärdstjänster. (se bilaga: Skrivelse från arbetsmarknadsenhetens chef Jenny Andersson).

Förslag 9. Dialog med Miljö och byggnadsnämnden avseende samhällsutvecklingsåtagandet.

I programbudget 2018 omfördelas 803 tkr mellan Kommunstyrelsen och Miljö- och byggnämnden med anledning av en organisatorisk förändring. I bokslut 2018 uppvisar Miljö och byggnämnden ett starkt resultat medan kanslienheten har en besvärligare situation. Omorganiseringen innebar att kanslienheten övertog ansvaret för delar av kommunens samhällsutvecklingsuppdrag. Kommunens samhällsuppdrag är idag omfattande, det är viktigt att de resurser som finns, oavsett nämnd, används effektivt så att inte onödiga obalanser uppstår mellan nämnder som i förlängningen kan leda till onödiga beslut - sämre service - eller i värsta fall skattehöjningar. Förslaget innebär att kommundirektör och förvaltningschef ser över möjligheterna att inom ramen för vårens budgetarbete eventuellt korrigerar den obalans som i viss utsträckning finns idag och som delvis kan ha uppstått vid omorganiseringen 2018.

Förslag 10. Stödfunktionernas tjänster gentemot kommunala bolag.

EU-statsstödsregler innebär att våra bolag inte får subventioneras. Konkurrensneutralitet ska råda. Stödfunktioner debiterar idag inte fullt ut för tjänster till bolagen. Åtgärden innebär att arbete initieras i att ta fram underlag som tydliggör åtagandena emellan stödfunktionerna och bolagen 2020.

Förslag 11. Central utbildningspott minskas med 500 tkr för att finansiera personalenhetens grundläggande uppdrag (bemanning och verksamhetssystem). Nämnderna finansierar idag i allt väsentligt sin kompetensutveckling med egna budgetmedel. Socialnämnden har uppmanats under flera år att söka medel inte gjort detta. Idag finansieras projektledare för heltidsprojektet med dessa medel enligt politiskt beslut. Därutöver har beslut tagits att

upphandla och finansiera ett ledarskapsutvecklingsprogram inom ramen för denna pott.

Bakgrund: I genomlysningen av personalenhetens detaljbudget finns obudgeterade poster om cirka 500 tkr som funnits i flera år delvis hänförliga till verksamhetssystem inom personalenheten. För att få budget i balans föreslås att 500 tkr av kompetensutvecklingsanslaget omfördelas. Om så inte blir fallet behöver personalenhetens uppdrag utvärderas och eventuellt minska i omfattning.

Förslag 12. Central försäkringsbudget om 1 mnkr.

Beloppet är satt för att långsiktigt hantera försäkringsärenden i kommunen. Vissa år genereras överskott och andra underskott. Utifrån ett historiskt perspektiv kan en lägre nivå budgeteras. Förslaget innebär att budgeten minskas med 150 tkr till 850 tkr.

Förslag 13. Ökad E-handel leder till högre avtalstrohet som innebär lägre priser/kostnader i kommunen.

Vinsterna av högre avtalstrohet och att beställningarna görs genom E-handel ramlar tillbaka på hela kommunen. Inköp av varor och tjänster står för en stor del av budgeten. Att köpa rättprodukter av rätt leverantörer till rättpriser ger positiva effekter.

Andra effekter av E-handel är:

- Ökad prisedvetenhet
- Effektivare processer som genererar lägre fakturahanteringskostnader
- Bättre underlag inför nya upphandlingar
- Miljövänligt

Kommunens ledningsgrupp föreslås besluta vid möte i februari att E-handelsutvecklingen ska ges prioritering i alla verksamheter.

Förslag 14. Ökad samverkan

Ökad samverkan inom kommunkoncernen behöver tydliggöras ytterligare så att hela koncernen bedrivs så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Ett sådant långsiktigt arbete behöver vila på en politiskt beslutad inriktning som avspeglas i styrande dokument och i bolagens ägardirektiv. Viktigt att få med i nuvarande översyn av ägardirektiv. Det behöver bli tydligt och framgå i ägardirektiv att kommunkoncernperspektivet är överordnat.

I kommunfullmäktiges antagna riktlinjer den 25 juni 2018 för ekonomistyrning under punkten ”1.5 Koncernen Vaggeryds kommun”. Står skrivet.

”Vaggeryds kommuns bästa är överordnat enskilda verksamheters och bolags behov och önskemål. Detta innebär att koncernnyttan ska beaktas vid varje form av beslut i dialog med berörda enheter/nämnder/bolag både när det gäller frågor om ekonomi och verksamhet.

Bolagens styrning och villkor framgår av respektive bolags ägardirektiv.

Åtgärd: Överväg politiskt och arbeta in denna inriktning tydligt även i ägardirektiven.

Beslutet ska skickas till

Alla nämnder
Kommundirektör
Ekonomichef
Kanslichef
Personalchef
IT-chef
Servicechef
Arbetsmarknadschef

Handläggare

Jörgen Hansson
Ekonomichef